

10. Pro pravotvorchu diialnist. (2023, August 24). [On lawmaking activities]. *Zakon Ukrainy №3354-IX*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3354-20#Text> [in Ukrainian].
11. Kivalov, S., Bila-Tiunova, L. (Eds.) (2023). *Zahalne administratyvne pravo Ukrainy*. [General administrative law of Ukraine]. Pidruchnyk. 792. [in Ukrainian].
12. Ohliad OESR korporatyvnoho upravlinnia derzhavnykh pidpriemstv: UKRAINA. (2021). [OECD Review of Corporate Governance of State-Owned Enterprises: UKRAINE]. Retrieved from: <https://doi.org/10.1787/e05da164-uk> [in Ukrainian].
13. Yak podolaty neefektyvnist komunalnykh pidpriemstv: analitychna zapyska. (2020). [How to overcome inefficiency in public utilities: an analytical note]. 50. [in Ukrainian].
14. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Ministerstvo rozvytku hromad ta terytorii Ukrainy. (2015, June 30). [On approval of the Regulations on the Ministry of Development of Communities and Territories of Ukraine]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy №460*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/460-2015-%D0%BF#Text> [in Ukrainian].
15. Deiaki pytannia Ministerstva ekonomiky, dovkillia ta silskoho hospodarstva. (2025, July 21). [Some issues of the Ministry of Economy, Environment and Agriculture]. *Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy № 903*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/903-2025-%D0%BF#n31> [in Ukrainian].
16. Skakun, O. (2010). *Teoriia prava i derzhavy*. [Theory of law and state]. *Pidruchnyk. 2-he vyd.* 520. [in Ukrainian].
17. Pro mistseve samovriaduvannia v Ukraini. (1997, May 21). [On local self-government in Ukraine]. *Zakon Ukrainy №280/97-VR*. Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 12.11.2025

УДК 347.961:342.7(477)(091)(043.3)

DOI: 10.36550/2522-9230-2025-19-136-141

Войташек Іван Іванович,

завідувач Богородчанської державної нотаріальної контори

Івано-Франківської області

voitashek_ivan@ukr.net

ORCID ID: 0009-0006-4022-5476

ГАРАНТІЇ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН У СФЕРІ НОТАРІАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ: ПРОБЛЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

У статті розглядаються гарантії прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах війни. Проаналізовано поняття «нотаріат» та його функції як державного інституту, що забезпечує юридичну визначеність, захист майнових і цивільних прав громадян. Виокремлено основні проблеми, що ускладнюють реалізацію правових гарантій під час воєнного стану, зокрема обмежений доступ до нотаріальних послуг, нестабільність державних реєстрів, складності ідентифікації осіб та часті зміни законодавства. Розглянуто роль нотаріусів у наданні правової допомоги внутрішньо переміщеним особам, відновленні документів, оформленні спадщини та управлінні майном. Наголошено на значенні електронного нотаріату та дистанційних послуг для забезпечення доступності правової допомоги в кризових умовах. Підкреслено необхідність удосконалення нормативно-правового регулювання та адаптації нотаріальної практики до сучасних викликів.

У результаті проведеного дослідження автором вказується, що війна значно ускладнила забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності. Аналіз показав, що обмежена мобільність громадян, нестабільність роботи державних реєстрів, складнощі з ідентифікацією осіб та часті зміни законодавства створюють низку перешкод для реалізації конституційних прав у воєнних умовах. Крім того, соціально-психологічні наслідки війни – стрес, втрати близьких та вимушені переселення – додатково впливають на здатність громадян своєчасно та ефективно користуватися нотаріальними послугами. Водночас дослідження засвідчило, що нотаріат залишається важливим інститутом забезпечення правової стабільності та довіри до державних механізмів. Адаптація діяльності нотаріальних органів через впровадження електронних технологій, дистанційних процедур, професійну підтримку працівників та оперативне інформування громадян про зміни в законодавстві є ключовими напрямками подолання виявлених проблем. Отже, забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах війни потребує комплексного, системного підходу, який поєднує правові, організаційні та технологічні засоби, спрямовані на захист прав громадян і підтримку ефективного функціонування нотаріальної системи навіть у кризових обставинах.

Ключові слова: нотаріат, гарантії прав і свобод, воєнний стан, правова допомога, внутрішньо переміщені особи, електронний нотаріат.

Voitashek I. GUARANTEES OF CITIZENS' RIGHTS AND FREEDOMS IN THE SPHERE OF NOTARIAL ACTIVITY: PROBLEMS OF PROVISION IN WAR CONDITIONS

The article examines the guarantees of citizens' rights and freedoms in the field of notarial activity during wartime. The concept of "notariat" and its functions as a state institution ensuring legal certainty and the protection of citizens' property and civil rights are analyzed. The main problems complicating the implementation of legal guarantees under martial law are identified, including limited access to notarial services, instability of state registries, difficulties in personal identification, and frequent changes in legislation. The role of notaries in providing legal assistance to internally displaced persons, restoring documents, managing inheritance, and handling property matters is highlighted. The importance of electronic notariat and remote services for ensuring access to legal assistance in crisis conditions is emphasized. The necessity of improving regulatory frameworks and adapting notarial practices to contemporary challenges is underlined.

As a result of the conducted research, the author asserts that the war has significantly complicated the provision of guarantees for citizens' rights and freedoms in the field of notarial activity. The analysis showed that limited mobility of citizens, instability of state registers, difficulties in personal identification, and frequent changes in legislation create a number of obstacles to the realization of constitutional rights under wartime conditions. In addition, the social and psychological consequences of the war – such as stress, loss of loved ones, and forced displacement—further affect citizens' ability to use notarial services in a timely and effective manner.

At the same time, the study revealed that the notariat remains an important institution ensuring legal stability and public trust in state mechanisms. The adaptation of notarial activities through the implementation of electronic technologies, remote procedures, professional support for employees, and prompt public information about legislative changes are key directions for overcoming the identified challenges.

Therefore, ensuring guarantees of citizens' rights and freedoms in the sphere of notarial activity during wartime requires a comprehensive, systematic approach that combines legal, organizational, and technological means aimed at protecting citizens' rights and maintaining the effective functioning of the notarial system even under crisis circumstances.

Keywords: notariat, guarantees of rights and freedoms, martial law, legal assistance, internally displaced persons, electronic notariat.

Постановка проблеми. У сучасних умовах збройної агресії проти України особливого значення набуває питання забезпечення прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності. Нотаріат, як одна з ланок правової системи держави, відіграє ключову роль у захисті цивільних прав, забезпеченні правової визначеності та стабільності майнових відносин. Проте війна створила низку викликів для ефективного функціонування нотаріальної системи – від обмеження доступу громадян до нотаріальних послуг у зонах бойових дій до проблем з перевіркою документів, реєстрів та автентичності підписів. Усе це загострює проблему реалізації конституційного права людини на правовий захист.

Забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах війни вимагає не лише оновлення нормативно-правової бази, а й розроблення ефективних механізмів адаптації нотаріальної практики до воєнних реалій. Наявні законодавчі прогалини, складнощі верифікації особи, доступу до державних реєстрів, а також переміщення громадян із тимчасово окупованих територій створюють додаткові перешкоди для належного забезпечення правового порядку. Саме тому актуальним є глибокий аналіз проблем гарантування прав і свобод громадян у сфері нотаріату в умовах війни та визначення напрямів удосконалення правозастосовної практики в цій сфері.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема гарантування прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах війни знайшла своє відображення в наукових працях сучасних українських дослідників. Зокрема, Д.В. Нікулін та К.В. Шустрова наголошують, що в умовах воєнного стану ключовим завданням держави є збереження базових правових гарантій громадян, навіть за обмежень, передбачених законодавством. Автори підкреслюють, що забезпечення конституційних прав людини має здійснюватися з урахуванням принципу верховенства права, а діяльність органів влади, зокрема й нотаріальних інституцій, повинна бути спрямована на мінімізацію правових ризиків для населення [1].

Я.В. Демянішин досліджує історичний розвиток концепції гарантій прав і свобод людини в Україні, акцентуючи на необхідності їх осучаснення відповідно до викликів воєнного часу. Учений підкреслює, що правова держава повинна створювати не лише формальні механізми захисту, але й забезпечувати їхню дієвість у кризових умовах [2]. У свою чергу, А.В. Омельченко та Л.О. Кожура аналізують сучасне законодавство України про нотаріальну діяльність в умовах воєнного стану, звертаючи увагу на зміни, спрямовані на спрощення процедур та забезпечення доступності нотаріальних послуг для громадян, які перебувають у зонах бойових дій або на тимчасово окупованих територіях [3].

Вагомий внесок у дослідження проблем правового забезпечення нотаріальної діяльності зробила С.С. Розсоха, яка визначає основні ознаки правового регулювання нотаріату в умовах війни та окреслює напрями його адаптації до надзвичайних умов функціонування [4]. Також О.Г. Тимошук у своїй праці розглядає діяльність інституту нотаріату як важливий механізм реалізації та захисту прав і свобод громадян у період війни, підкреслюючи роль нотаріусів як гарантів правової стабільності та довіри до державних інститутів [5]. У сукупності ці наукові напрацювання формують міцне підґрунтя для подальшого вивчення проблем забезпечення правових гарантій громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах воєнного стану та пошуку шляхів удосконалення нормативно-правового регулювання цієї сфери.

Метою статті є вивчення особливостей забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах воєнного стану, виявлення основних проблем, що перешкоджають їх реалізації. Для досягнення цієї мети передбачено проаналізувати чинне законодавство України про нотаріат

у контексті воєнних реалій, дослідити наукові підходи до розуміння правових гарантій у сфері нотаріальної діяльності, а також розкрити практичні аспекти функціонування нотаріальних органів під час війни.

Виклад основного матеріалу дослідження. Слово «нотаріус» походить від латинського «notarius», що означає «писар», «стенограф» або «секретар». З часом цей термін набув ширшого змісту та закріпився у правовій термінології багатьох країн світу, у тому числі й України. У сучасному українському праві термін «нотаріат» має кілька значень і використовується в різних контекстах. Дослідники виокремлюють чотири основні аспекти розуміння цього поняття: по-перше, нотаріат як систему органів і посадових осіб (зокрема нотаріусів), уповноважених на вчинення нотаріальних дій; по-друге, як окрему галузь права; по-третє, як сукупність нормативно-правових актів, що регулюють діяльність у цій сфері; і, по-четверте, як наукову та навчальну дисципліну, що досліджує правові, організаційні та етичні засади нотаріальної діяльності.

На думку К.Ф. Досінчук, нотаріат слід розглядати як сукупність органів і посадових осіб, на яких покладено функції здійснення нотаріальних дій, контролю за їх дотриманням та захисту прав і законних інтересів фізичних і юридичних осіб. Таке визначення підкреслює суспільно-правову значущість нотаріату як інституту, що забезпечує стабільність цивільного обороту та гарантує достовірність юридичних фактів [6, с. 51].

Найуживанішим є законодавче визначення поняття нотаріату, закріплене у статті 1 Закону України «Про нотаріат». Відповідно до нього, нотаріат в Україні – це система органів і посадових осіб, на які покладено обов'язок посвідчувати права та факти, що мають юридичне значення, і вчиняти інші нотаріальні дії, визначені законом, з метою надання їм юридичної вірогідності [7]. Отже, нотаріат виступає як державний інститут, уповноважений забезпечувати юридичне закріплення безспірних цивільних прав і фактів, а також гарантувати захист прав та законних інтересів громадян і організацій, які звертаються за нотаріальними послугами.

Розуміння сутності та функціонального призначення нотаріату безпосередньо пов'язане з питанням гарантування прав і свобод громадян у цій сфері. Саме через діяльність нотаріальних органів реалізується одна з основоположних функцій правової держави – забезпечення достовірності правових фактів і захист законних інтересів осіб [8, с. 25]. У сучасних умовах війни питання ефективного втілення та належного захисту прав і свобод людини набуває особливої актуальності, адже воно стає ключовим у розумінні сутності правової системи та потребує глибокого переосмислення механізмів правозастосування і гарантування правової безпеки громадян.

У зв'язку з цим доцільним є детальне розкриття поняття «гарантії», оскільки саме воно становить теоретичну основу забезпечення прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності.

Гарантії можна визначити як комплекс засобів, заходів і механізмів, що забезпечують реалізацію та захист прав, свобод і обов'язків громадян. Вони створюють умови для фактичного здійснення демократичних прав і свобод, забезпечуючи рівні правові можливості для кожного у набутті та реалізації своїх прав. У контексті нотаріальної діяльності гарантії виступають як засоби та фактори, що дозволяють суб'єктам нотаріальних правовідносин користуватися наданими правами, виконувати обов'язки та ефективно реалізовувати свої інтереси, а також забезпечують безперешкодне виконання посадовими особами своїх повноважень. Крім того, гарантії охоплюють норми та інститути, що гарантують можливість реалізації прав, їх захист і відновлення у разі порушень [9, с. 62]. Це визначення підкреслює, що гарантії є не лише формальними нормами, а й практичними інструментами забезпечення дієвого захисту прав і свобод громадян, що особливо актуально в умовах війни та надзвичайних ситуацій.

Гарантії прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності – це встановлені державою правові, організаційні, фінансові та інші засоби, що забезпечують реалізацію та захист законних інтересів фізичних та юридичних осіб під час вчинення нотаріальних дій. У своїй основі ці гарантії випливають із Конституції України [10], зокрема зі статей 3, 8, 41, 55, які закріплюють найвищу соціальну цінність людини, верховенство права, непорушність права власності та право на судовий захист.

Ключовим законодавчим актом, що регулює гарантії у сфері нотаріату, є Закон України «Про нотаріат», до основних гарантій належать [7]:

1. Законність нотаріальних дій. Нотаріус зобов'язаний діяти відповідно до закону. Цей принцип гарантує, що жодна нотаріальна дія не порушить чинне законодавство та права третіх осіб.

2. Нотаріальна таємниця. Гарантується збереження в таємниці відомостей, отриманих у зв'язку зі вчиненням нотаріальних дій. Це забезпечує конфіденційність приватної інформації громадян.

3. Особиста відповідальність нотаріуса. Нотаріус несе повну майнову відповідальність за шкоду, заподіяну внаслідок неправомірних дій, і обов'язково страхує свою цивільно-правову відповідальність. Ця фінансова гарантія є важливим механізмом відшкодування збитків.

В умовах повномасштабної збройної агресії, згідно з Указом Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 [11], було запроваджено воєнний стан, що спричинило необхідність термінового адаптування нотаріальної діяльності. Хоча Конституція України [10] дозволяє обмежувати окремі права і свободи, забезпечення правового захисту громадян залишається пріоритетом.

Ключові зміни були внесені Постановою Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2022 р. № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану» [12] та наступними наказами Міністерства юстиції України, зокрема Наказом від 11 березня 2022 року № 1118/5 «Про затвердження Змін до деяких

нормативно-правових актів у сфері нотаріату» [13]. Варто зазначити, що дані акти вводять наступне: територіальні обмеження (встановлення Переліку нотаріусів, яким дозволено вчиняти нотаріальні дії, та обмеження для вчинення окремих дій (наприклад, щодо нерухомості) поза межами адміністративно-територіальної одиниці за місцем її розташування); спеціальні умови доступу до реєстрів (призупинення, а потім відновлення роботи державних реєстрів (Державний реєстр речових прав на нерухоме майно, Єдиний реєстр довіреностей) із посиленими заходами безпеки); розширення повноважень (надання права вчиняти нотаріальні дії військовому командуванню, а також уповноваженим особам органів місцевого самоврядування) [12; 13].

Також варто зазначити, що наділяючи нотаріат повноваженнями з надання правової допомоги, держава водночас посилює контроль за його діяльністю, що підкреслює публічно-правовий характер нотаріату. Проте право громадян на отримання правової допомоги залишається індивідуальним, приватним, що свідчить про збереження в нотаріаті певних приватно-правових засад та прагнення держави забезпечити максимальну свободу для громадян. Особливістю правової допомоги, що надається нотаріусами, є її специфічні характеристики: вона завжди юридична, зачіпає права та обов'язки особи при вчиненні конкретних нотаріальних дій; діяльність нотаріусів регламентується законодавством про нотаріат; допомога спрямована не лише на реалізацію конституційних прав, а й норм цивільного та інших галузей права.

В умовах війни нотаріуси виконують особливо важливу роль для внутрішньо переміщених осіб, які стикаються з труднощами у збереженні свого майна та нерухомості. Вони допомагають оформити документи, що підтверджують право власності, видають довіреності для управління майном через родичів чи довірених осіб, а також відновлюють втрачені документи. Такі дії є критично важливими для захисту майнових прав громадян та запобігання незаконному привласненню майна. Крім того, нотаріуси забезпечують оформлення спадщини, підтверджують родинні зв'язки та складають юридичні документи, що захищають від неправомірних дій третіх осіб.

Правова допомога нотаріусів у воєнних умовах також включає надання консультацій і інформаційної підтримки щодо змін у законодавстві, правового режиму майна, евакуації та соціальних виплат. Це дозволяє громадянам орієнтуватися у нових правових реаліях та своєчасно здійснювати юридично значимі дії, наприклад, оформлювати заяви на статус внутрішньо переміщеної особи, довіреності чи заповіти.

Одним із ключових напрямів адаптації нотаріату до воєнних умов є впровадження електронних технологій. Використання електронного підпису, реєстрів та платформ для онлайн-вчинення нотаріальних дій дозволяє громадянам отримувати послуги дистанційно, без особистої присутності, що особливо актуально під час обмеженого або небезпечного пересування. Багато нотаріусів надають консультації через відеозв'язок, електронну пошту та інші засоби комунікації, забезпечуючи доступ до правової допомоги навіть у найскладніших умовах.

Інститут нотаріату активно адаптується до нових правових умов воєнного стану, що включає підвищення кваліфікації, ознайомлення з новими законами та участь у навчальних заходах. Тісна співпраця з державними органами та інтеграція нотаріальних систем із державними реєстрами дозволяють ефективно обробляти документи та забезпечувати правову визначеність для громадян навіть у кризових ситуаціях [5, с. 196–197].

Загалом, стає очевидним, що війна створила низку специфічних проблем, які ускладнюють забезпечення прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності. По-перше, значне число внутрішньо переміщених осіб і евакуйованих громадян призвело до обмеженого доступу до нотаріальних послуг у звичних місцях проживання, що створює затримки у вчиненні юридично значущих дій.

По-друге, нестабільність у роботі державних реєстрів та інфраструктури, пов'язана з бойовими діями та руйнуванням об'єктів, ускладнює перевірку достовірності документів і здійснення нотаріальних дій. Це підвищує ризики порушення прав громадян та потребує введення тимчасових процедур для підтвердження прав власності та інших юридичних фактів.

По-третє, складності з ідентифікацією осіб, які перебувають на тимчасово окупованих територіях або у зоні бойових дій, створюють правові колізії у нотаріальній практиці. Відсутність ефективних механізмів дистанційної ідентифікації ускладнює реалізацію правових гарантій та контроль за правомірністю вчинення нотаріальних дій.

По-четверте, часті зміни у законодавстві, пов'язані з воєнним станом, соціальними виплатами та правовим режимом майна, ставлять громадян у складне становище щодо своїх прав і обов'язків. Брак оперативної правової інформації може призводити до невиконання законних процедур та обмеження реалізації прав у повному обсязі.

І, насамкінець, психологічні та соціальні наслідки війни – втрата близьких, переїзд у нові регіони, обмежений доступ до ресурсів – також негативно впливають на можливість громадян своєчасно та ефективно здійснювати нотаріальні дії. Це вимагає від нотаріату не лише професійної компетентності, а й адаптації організаційних та технологічних процесів для підтримки громадян у кризових умовах.

Висновки. У результаті проведеного дослідження можна констатувати, що війна значно ускладнила забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності. Аналіз показав, що обмежена мобільність громадян, нестабільність роботи державних реєстрів, складнощі з ідентифікацією осіб та часті

зміни законодавства створюють низку перешкод для реалізації конституційних прав у воєнних умовах. Крім того, соціально-психологічні наслідки війни – стрес, втрати близьких та вимушені переселення – додатково впливають на здатність громадян своєчасно та ефективно користуватися нотаріальними послугами. Водночас дослідження засвідчило, що нотаріат залишається важливим інститутом забезпечення правової стабільності та довіри до державних механізмів. Адаптація діяльності нотаріальних органів через впровадження електронних технологій, дистанційних процедур, професійну підтримку працівників та оперативне інформування громадян про зміни в законодавстві є ключовими напрямками подолання виявлених проблем. Отже, забезпечення гарантій прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності в умовах війни потребує комплексного, системного підходу, який поєднує правові, організаційні та технологічні засоби, спрямовані на захист прав громадян і підтримку ефективного функціонування нотаріальної системи навіть у кризових обставинах.

Перспективи подальших досліджень полягають у поглибленому вивченні механізмів забезпечення прав і свобод громадян у сфері нотаріальної діяльності за умов воєнного стану, зокрема щодо вдосконалення дистанційних процедур, інтеграції електронних сервісів із державними реєстрами та підвищення ефективності правового захисту внутрішньо переміщених осіб і громадян, які перебувають у зонах бойових дій.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ:

1. Нікулін Д. В., Шустрова К. В. Гарантії прав та свобод людини і громадян в умовах воєнного стану. *Сучасні тенденції реформування суспільних процесів в Україні: кримінально-правовий, кримінально-процесуальний та соціально-економічний вимір: матеріали Всеукраїнського круглого столу*, 2024. С. 82–85. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6652db5d-1309-48d4-807c-21fa29f52be0/content#page=82>
2. Демянішин Я. В. Становлення та розвиток ідеї гарантії прав і свобод людини та громадянина в теоретико-правовій спадщині України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*, 2024. № 1(82). С. 164–170. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/303645>
3. Омельченко А. В., Кожура Л. О. Законодавство України про нотаріальну діяльність в умовах правового режиму воєнного стану. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2023. № 6. С. 720–723. URL: http://lsej.org.ua/6_2023/170.pdf
4. Розсоха С. С. Поняття та ознаки правового забезпечення нотаріальної діяльності в Україні в умовах повномасштабного російського вторгнення в Україну. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*, 2024. № 6. С. 143–147. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2024/24.pdf
5. Тимошук О. Г. Захист прав і свобод людини і громадянина через призму діяльності інституту нотаріату в Україні в умовах війни. *Юридичний науковий електронний журнал*, 2024. № 5. С. 195–197. URL: https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/12118/1/Zakhyst_prav_i_s.pdf
6. Долинська М. С. Українське нотаріальне право: навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2015. 248 с. URL: https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4363/1/%D0%94%D0%BE%D0%BB%D0%B8%D0%BD%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%9C%D0%B0%D0%BA%D0%B5%D1%82.pdf
7. Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993. № 3425-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 39. Ст. 383. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> (дата звернення: 10.10.2025)
8. Дергільова О. Г. Нотаріальні акти в системі правових актів сучасного права: загальнотеоретичне дослідження: дис. ... докт. філос.: 12.00.01 «Теорія та історія держави і права; історія політичних і правових учень». Одеса, 2017. 201 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6cdb9cd0-c1dd-4133-b795-5a136c66fd3c/content>
9. Когутич І. І. Адміністративно-правові гарантії нотаріальної діяльності в Україні: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.07 «Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право». Київ, 2018. 272 с. URL: https://ssaals.com.ua/wp-content/uploads/2018/11/dis_%D0%9A%D0%BE%D0%B3%D1%83%D1%82%D0%B8%D1%87.pdf
10. Конституція України: Закон України від 28.06.1996. № 254к/96-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
11. Про введення воєнного стану в Україні: Указ Президента України від 24.02.2022. № 64/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text>
12. Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану: Постанова КМУ від 28.02.2022. № 164. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-%D0%BF#Text>
13. Про затвердження Змін до деяких нормативно-правових актів у сфері нотаріату: Наказ Міністерства юстиції України від 11.03.2022. № 1118/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22#Text>

REFERENCES:

1. Nikulin, D. V. & Shustrova, K. V. (2024). Harantii prav ta svobod liudyny i hromadian v umovakh voiennoho stanu [Guarantees of Human and Civil Rights and Freedoms under Martial Law]. *Suchasni tendentsii reformuvannia suspilnykh protsesiv v Ukraini: kryminalno-pravovy, kryminalno-protsesualnyi ta sotsialno-ekonomichniy vymir: materialy vseukr. kruh. Stolu (materials of the All-Ukrainian Round Table)*, 82–85. Retrieved

- from <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6652db5d-1309-48d4-807c-21fa29f52be0/content#page=82> [in Ukrainian].
2. Demianishyn, Ya. V. (2024). Stanovlennia ta rozvytok idei harantii prav i svobod liudyny ta hromadianyna v teoretyko-pravovii spadshchyni Ukrainy [Formation and Development of the Idea of Guarantees of Human and Civil Rights and Freedoms in the Theoretical and Legal Heritage of Ukraine]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii: Pravo - Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: Law*, 1(82), 164–170. Retrieved from <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/303645> [in Ukrainian].
 3. Omelchenko, A. V. & Kozhura, L. O. (2023). Zakonodavstvo Ukrainy pro notarialnu diialnist v umovakh pravovoho rezhymu voiennoho stanu [Legislation of Ukraine on Notarial Activity under the Legal Regime of Martial Law]. *Iurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal - Legal scientific electronic journal*, 6, 720–723. Retrieved from http://lsej.org.ua/6_2023/170.pdf [in Ukrainian].
 4. Rozsokha, S. S. (2024). Poniattia ta oznaky pravovoho zabezpechennia notarialnoi diialnosti v Ukraini v umovakh povnomashtabnoho rosiiskoho vtorhnnennia v Ukrainu [The Concept and Features of the Legal Support of Notarial Activity in Ukraine under the Conditions of the Full-Scale Russian Invasion of Ukraine]. *Aktualni problemy vitchyznianoï yurysprudentsii (Current problems of domestic jurisprudence)*, 6, 143–147. Retrieved from http://apnl.dnu.in.ua/6_2024/24.pdf [in Ukrainian].
 5. Tymoshchuk, O. H. (2024). Zakhyst prav i svobod liudyny i hromadianyna cherez pryzmu diialnosti instytutu notariatu v Ukraini v umovakh viiny [Protection of Human and Civil Rights and Freedoms through the Prism of the Notarial Institution's Activity in Ukraine under Wartime Conditions]. *Iurydychnyi naukovyi elektronnyi zhurnal (Legal scientific electronic journal)*, 5, 195–197. Retrieved from https://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/12118/1/Zakhyst_prav_i_s.pdf [in Ukrainian].
 6. Dolynska, M. S. (2015). *Ukrainske notarialne pravo: navch. posib. [Ukrainian Notarial Law: Textbook]*. Kyiv: Yurinkom Inter. Retrieved from https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/4363/1/Dolynska_Maket.pdf [in Ukrainian].
 7. *Pro notariat [On Notariat]: Zakon Ukrainy vid 02.09.1993 No. 3425-XII*. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (Information of the Verkhovna Rada of Ukraine), 1993, 39, Art. 383. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text> [in Ukrainian].
 8. Derhilova, O. H. (2017). Notarialni akty v systemi pravovykh aktiv suchasnoho prava: zahalnoteoretychne doslidzhennia [Notarial Acts in the System of Legal Acts of Modern Law: A General Theoretical Study]: dys. ... dokt. filos.: 12.00.01 "Teoriia ta istoriia derzhavy i prava; istoriia politychnykh i pravovykh uchen" (diss. ... doctor of philosophy: 12.00.01 "Theory and history of state and law; history of political and legal doctrines"). Odesa. Retrieved from <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6cdb9cd0-c1dd-4133-b795-5a136c66fd3c/content> [in Ukrainian].
 9. Kohutych, I. I. (2018). Administratyvno-pravovi harantii notarialnoi diialnosti v Ukraini [Administrative and Legal Guarantees of Notarial Activity in Ukraine]: dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.07 "Administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiine pravo" (Dissertation ... Candidate of Law: 12.00.07 "Administrative Law and Process; Financial Law; Information Law"). Kyiv. Retrieved from https://ssaals.com.ua/wp-content/uploads/2018/11/dis_Kohutych.pdf [in Ukrainian].
 10. *Konstytutsiia Ukrainy [Constitution of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 28.06.1996 No. 254k/96-VR*. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (Information of the Verkhovna Rada of Ukraine), 1996, No. 30, Art. 141. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-vr#Text> [in Ukrainian].
 11. *Pro vvedennia voiennoho stanu v Ukraini [On the Introduction of Martial Law in Ukraine]: Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 24.02.2022 No. 64/2022* (Decree of the President of Ukraine dated February 24, 2022. No. 64/2022). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/64/2022#Text> [in Ukrainian].
 12. *Deiaki pytannia notariatu v umovakh voiennoho stanu [Certain Issues of Notariat under Martial Law]: Postanova KMU vid 28.02.2022 No. 164* (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine dated February 28, 2022. No. 164). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/164-2022-p#Text> [in Ukrainian].
 13. *Pro zatverdzhennia Zmin do deiakykh normatyvno-pravovykh aktiv u sferi notariatu [On Approval of Amendments to Certain Regulatory Legal Acts in the Sphere of Notariat]: Nakaz Ministerstva yustyttsii Ukrainy vid 11.03.2022 No. 1118/5* (Order of the Ministry of Justice of Ukraine dated March 11, 2022. No. 1118/5.). Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0325-22#Text> [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції: 7.11.2025